

NAŠ GLAS

DRUGA
 KMETIJSTVO IN ŽIVILSKA INDUSTRIJA n. sol. o. PORTOROŽ

11434
 143/88

INTERNA IZDAJA

»Naš glas« izdaja delovna organizacija Droga, Portorož. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Predsednica uredniškega odbora Majda VLAČIČ. Odgovorna in glavna urednica Albina SKAPIN. Tiska GDO Tiskarna Jadran 1987, v nakladi 2500 izvodov. List dobijo člani kolektiva brezplačno.

LETO XXX

PORTOROŽ, APRIL 1988

ŠTEVILKA 1

Kako smo poslovali v letu 1987

ZAKLJUČNI RAČUNI SO ZA NAMI. ALI SMA LAHKO ZADOVOLJNI Z DOSEŽENIMI REZULTATI?

Kar se proizvodnih rezultatov tiče, lahko, saj je dosežen fizični obseg proizvodnje za 1,7 odstotka večji kot v letu 1986. V primerjavi s planom je proizvodnja dosežena 95-odstotno, izpad gre

predvsem na račun nedoseganja planiranih količin pri obeh »vinskih« TOZD, kjer je stekleničenje vina prilagojeno potrebam prodaje oziroma povpraševanju. Proizvodnja je (čeprav imamo še precej neizkoriščenih kapacitet) ob vseh ekonomskih težavah dokaj zadovoljiva. Tako so TOZD dosegle naslednjo proizvodnjo gotovih izdelkov:

TOZD	Proiz. '86	Plan '87	Proiz. '87	1987 1986	1987 plan
ZAČIMBA — t	4669	4980	5423	107	109
SUDEST — t	5026	5399	5525	110	102
GOSAD — t	3776	3868	3901	103	101
ARGO — t	3343	3610	3297	99	91
DELAMARIS — t	6824	6547	5695	83	87
VINAKOPER — 000 l vino	4918	5384	3984	96	74
— t sadje	5764	6445	5835	101	91
VINAKRAS — 000 l	2033	2910	1967	98	68
KRAS MPI — t	5984	5323	6699	112	126
RIBA — t ulov	6583	8190	6967	105	85
SOLINE — last. proiz. t	6750	6500	3000	44	46
— odprema t	14743	14210	13563	92	95

Nikakor pa ne moremo biti zadovoljni z doseženim finančnim uspehom, saj je iz zbirne

bilance uspeha razvidno, da smo kot delovna organizacija poslovali z izgubo, in sicer:

celotni prihodek v višini	din	120.995.388.144
porabljen sredstva v višini	din	102.313.807.228
DOHODEK v višini	din	18.681.580.916
obveznosti iz dohodka	din	9.871.208.786
ČISTI DOHODEK	din	8.810.575.129
BOD + skupna poraba	din	12.338.858.719
za stanovanjsko izgradnjo	din	308.752.028
Akumulacija	din	1.082.142.393
Izguba	din	-4.929.278.010
Izguba iz preteklih let	din	-48.998.252

IZGUBA PO TOZD IN NJENO POKRIVANJE

TOZD	IZGUBA	POKRIVANJE		
		revaloriz. viški	rezervni skladi	rezervni skladi
			Nepovratna sredstva	Povratna sredstva
Zičimba	352.550.554	352.550.554 (DSSS)	—	—
Sudest	536.291.272	536.291.272	—	—
Delamaris	395.046.317	330.284.835	64.761.482	—
	+ 29.238.518	—	29.238.518	—
Riba	441.842.051	441.842.051	—	—
	+ 19.759.734	—	19.759.734	—
Bl. promet	790.805.837	—	132.236.521	—
			(rez. skl. DO)	
			105.063.479	
			(rez. skl. drugih DO)	
Vinakoper	2.412.741.979	pokrivanje še ni znano		

Doseženi čisti dohodek, ki predstavlja le 7 odstotkov celotnega prihodka ni zadostoval za pokritje že izplačanih Brutto OD.

TOZD, ki so poslovali pozitivno, so skupaj dosegli akumulacijo (poslovni + rezervni sklad)

v višini 719.373.914 din, medtem ko so TOZD ZAČIMBA, SUDEST, DELAMARIS, RIBA, VINAKOPER in BLAGOVNI PROMET skupaj ustvarili izgubo v višini 4.929.278.010 din, poleg tega pa RIBA in DELAMARIS še dodatnih 48.998.252 din izgube iz leta 1986. Kot izguba iz preteklih let se pojavlja nepokrita amortizacija, na račun katere sta omenjeni temeljni organizaciji v letu 1986 delno pokrivali izgubo, a je v letu 1987 nista uspeli nadoknaditi.

Dejanska izguba je bila v resnici večja, in sicer za 1.321.968.000 dinarjev, vendar nam je nov Zakon o celotnem prihodu omogočil del obveznosti do družbenih dejavnosti, ki so vezane na velikost ustvarjenega dohodka, storirati in refundirati, kar smo tudi storili že pred oddajo zaključnega računa.

Izguba v TOZD ZAČIMBA, SUDEST, DELAMARIS in RIBA je bila pokrita že ob sestavi zaključnega računa na račun revalorizacijskih viškov, zato tudi delavci teh TOZD nimajo omejitev pri izplačevanju DO in le-te lahko izplačujejo v skladu s svojimi samoupravnimi splošnimi akti.

TOZD BLAGOVNI PROMET je izgubo pokrnil do 15. 3. 1988, in sicer: 30 odstotkov izgube je pokrite z nepovratnimi sredstvi, kot

(Nadaljevanje na 2. str.)

KAKO SMO POSLOVALI V LETU 1987

(Nadaljevanje s 1. str.)

to zahteva zakon, ostalo pa s sanacijskimi krediti drugih DO. V DO so nepovratno odstopili sredstva rezerv SOLINE, ARGO in GOSAD. Pokrivanje izgube s sanacijskimi krediti sodi med začasno pokrivanje izgube, to pa pomeni omejitev pri izplačevanju osebnih dohodkov delavcem, in sicer toliko časa, dokler TOZD ne posluje brez izgube. Tako so delavci TOZD BLAGOVNI PROMET oziroma TRANSPORTA v mesecu februarju prejeli osebni dohodek v višini, ki ga določa Zakon o sanaciji — to je 80 odstotkov povprečnega BOD, izplačanega v letu 1987, povečanega za index letne rasti življenjskih stroškov. Enostavno povedano to pomeni, da so prejeli 18 odstotkov nižji OD kot v mesecu pred tem.

Ob predaji zaključnega računa je imel nepokrito izgubo tudi TOZD VINA KOPER; le-ta do dneva pisanja tega članka (25/3) še ni bila pokrita.

TOZD VINA KOPER bi precejšen del izgube tudi lahko pokrili z revalorizacijskimi viški, ki pa dejansko pomenijo le »papirno« pokrivanje, vendar je TOZD VINA KOPER v tako kritičnem likvidnostnem položaju, da bi tak način pokrivanja predstavljal dodatno pomanjkanje likvidnostnih sredstev. Zato se je družbeno varstvo odločilo, da pride v poštev le dejansko finančno pokrivanje izgube. V teku so razgovori z banko za odpis obresti v višini 850.000.000 din, odstop rezervnih skladov TOZD oziroma DO MPI, VINA KOPER in AGRARIE ter drugih DO na Obali.

Nepokrita izguba pa pomeni omejitev izplačevanja pri osebnih dohodkih, in sicer na višino zajamčenih OD, dokler izguba ni vsaj začasno pokrita — tako so delavci TOZD VINA KOPER v

februarju prejeli za 30 odstotkov nižji OD kot v mesecu januarju. V kolikor bo izguba do naslednjega izplačila OD pokrita, pa bodo prejeli OD po Zakonu o sanaciji, ki je dokaj ugodnejši, čeprav še vedno nižji.

TOZD, ki so poslovali z izgubo ne glede na to, če je le-ta bila pokrita že ob sestavi ZR, morajo v 60 dneh od predaje ZR izdelati sanacijski program.

Vsi TOZD so sklepe o tem že sprejeli in imenovali komisije za izdelavo sanacijskega programa, TOZD DELAMARIS in TOZD RIBA pa imata sanacijski program že izdelan. Sestavni del programa je tudi analiza vzrokov, ki so pripeljali do izgube, vendar so nam v glavnem osnovni vzroki že poznani, pa tudi omenjeni so bili že večkrat, zato le na kratko:

TOZD VINA KOPER — Osnovni vzrok je v tem, da je cca 80 odstotkov vinogradov v družbeni lasti in da je proizvodnja na letih glede na 1-letni cikel proizvodnje dražja od kooperantske proizvodnje za letno višino obresti.

— Struktura med belimi in črnimi vini, kjer beležimo razmerje prodaje 30:70 % v dobro črni vin, ki pa niso tržno zanimiva.

TOZD RIBA — Nizek ulov plave ribe; izredno slaba struktura ulovljene ribe (28 odstotkov ulova za ribjo moko, kjer dosežena prodajna cena dosega le 10 odstotkov lastne cene ulova. Pretežni del ulovljene ribe gre v nadaljnjo predelavo v TOZD DELAMARIS zopet po ceni, ki je nižja od stroškov ulova.

Prodaja sveže plave ribe, pri kateri je formiranje cene kolikor toliko svobodno, pa je celo padla, predvsem zaradi slabe kvalitete ribe pa tudi zaradi tega, ker se potrošnik kljub višji ceni raje odloči za nakup bele ribe.

Odločitev vodstva TOZD RIBA, da zmanjša ulov in floto za ulov plave ribe ter da se preus-

meri na povečanje ulova dohodkovno zanimivejše bele ribe, bi morala po izračunu, ki izhaja iz sanacijskega programa, pomeniti konec petletnim izgubam.

TOZD DELAMARIS — Pomanjkanje drobne plave ribe — predvsem kvalitetne ribe; velik porast proizvodnih stroškov ob zmanjšani proizvodnji predstavlja, poleg likvidnostnih težav zaradi pomanjkanja lastnih obratnih sredstev, osnovni vzrok za izgubo. Pri prodaji svežih izdelkov v izvoz v višini 4.039.800 \$ je kljub izvoznim premijam bila dosežena cca 10 odstotkov nižja cena kot doma.

TOZD ZAČIMBA, SUDEST in BLAGOVNI PROMET so se med izgubarji pojavile prvič, zato je pri njih odgovor o vzrokih za izgubo težji, do izdelave detajlnjših analiz. Gotovo je, da so obrestni kot posledica najemanja visokih kratkoročnih kreditov zaradi pomanjkanja lastnih obratnih sredstev in predvsem dokaj daljše vezave sredstev določenih repromaterialov (začimbe v ZAČIMBI, zelišča v SUDESTU) precej pripomogle k slabim rezultatom.

V TOZD BLAGOVNI PROMET so analize že pred leti pokazale, da je DE Transport že od leta '84 poslovala z izgubo, predvsem zaradi izredno slabe izkoriščenosti dokaj obsežnega voznega parka. Da pa je cel TOZD v lanskem letu posloval z izgubo gre pripisati tudi dejstvu, da so ob približno enaki količinski prodaji stroški naraščali veliko hitreje kot prodajne cene.

Na celotno poslabšanje rezultatov tudi v tistih TOZD, ki so sicer pokazali pozitivno, pa so v precejšnji meri vplivali ukrepi ZIS, ki zlasti pomenijo zmanjšanje dohodka (zmanjšanje prodajnih cen ob dvigu proizvodnih stroškov) v zadnjih dveh mesecih leta.

Pripravila Planska služba

Proizvodni predjedi in paštet bosta ostali isti oziroma proizvedeno bo toliko, kolikor bo možno plasirati na domačem in tujem tržišču. Z letom 1988 se prične izvajati prestrukturiranje proizvodnje ribjih konzerv. V letu 1989 se bo v proizvodnjo vključila priprava konficionirane zmrznjene ribe, polpripravljenih ribjih jedi in priprava slane ribe. Del te proizvodnje se trenutno opravlja v TOZD Riba, ki pa se bo preselila v proizvodnjo ribjih konzerv. V okviru tega programa je novost proizvodnja polpripravljenih jedi iz rib in školjk ter drugih proizvodov.

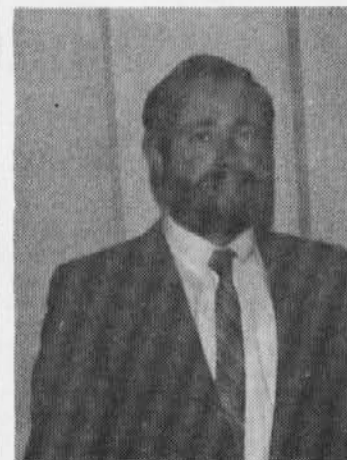
Prestrukturiranje iz konzerviranja ribe v prodajo sveže in zmrznjene ribe ter polpripravljenih jedi iz rib in školjk je nujno zaradi večje donosnosti teh izdelkov in s tem tudi hitrejšega obratovanja obratnih sredstev.

PODROČJE PLASMAJA SVEŽIH, ZMRZNJENIH RIB IN POLPRIPRAVLJENIH JEDI IN RIBJIH KONZERV

Osnovni ukrep pri sanaciji je prav gotovo priprava maksimalno tržno prilagojenega asortimana rib in ribjih izdelkov, ki predstavlja perspektivno dohodkovno

Na podlagi zapisnika razpisne komisije ter mnenja družbeno-političnih organizacij DO Droga Portorož je delavski svet DO na svoji seji dne 8. aprila 1988 sprejel naslednji sklep:

Delavski svet DO »DROGA« Portorož imenuje tov. OHNJEČ Franca, dipl. oec. roj. 20. 8. 1950 iz Kopra za glavnega direktorja delovne organizacije »DROGA« Portorož za dobo 4. let.

O svoji odločitvi je tov. Ohnjec dejal naslednje: Nehvaležen je lahko vsak komentator saj si ga lahko vsak razlaga po svoje. Iztrgal pa bi citat iz svoje vloge na razpis, ki dokaj na široko pojasnjuje mojo namero:

»Moja odločitev je v prvi vrsti obarvana emotivno, saj me je delovna organizacija štendirala v času mojega študija, po strokovni plati pa sprejem del in nalog direktorja DO, ki se nahaja v velikih težavah pomeni velik iziv«.

Vse kaže, da težav v Drogi ne bo kmalu konec. Nastopili bodo, verjetno, še težji trenutki. Potrebna pa je diagnoza stanja in na tem izhodišču podana jasna in razumljiva strategija. Oboje uvrščam med svoji primarni nalogi. Ob tem pa bi poudaril dvojje načel:

- racionalnost zaposlovanja
- poslovne odločitve v delovni organizaciji naj temeljijo na osnovi strokovnih znanj in spoznanj

Ob tem pa je potrebno poudariti, da je to možno doseči ob dvigu nivoja zaupanja in odstranjevanja apatičnosti, ki se je polastila večine zaposlenih.

učinkovit program na domačem in tujem tržišču. Tak program bo uveden na trg junija 1989. Celotna prodaja rib in ribjih izdelkov se bo še naprej opravljala na domačem tržišču: v grosistični mreži, v ribarnicah, v maloprodaji, s terensko prodajo ter v tujini: sveže ribe in školjke ter ribje konzerve.

(Nadaljevanje na 5. str.)

Sanacija ribištva se nadaljuje

Vse kaže, da se je krog zainteresiranih za sanacijo ribištva razširil, saj se ukrepi, v zadnji izdelani sanaciji, oddaljujejo od »že navedenih«. Ukrepi, zastavljeni na temeljiti analizi problematike ribištva ter njegovih realnih možnosti za izboljšanje poslovanja, so razdeljeni na področja: ULOVA PLAVE RIBE, ULOVA BELE RIBE, PREDELAVE PLAVE RIBE TER PLASMAJA SVEŽIH, ZMRZNJENIH RIB IN PRIPRAVLJENIH JEDI.

Da bi dosegli planirane količine ulova (do leta 1992 — 6400 ton) bodo na področju ULOVA PLAVE RIBE TER ULOVA BELE RIBE potrebni naslednji ukrepi:

— ulov s krožnimi mrežami bo potrebno organizirati na enem ribolovnem področju, da bo nalovljena riba pravočasno prevzeta,

— ulov z lebdečimi mrežami organizirati tako, da se maksimalno nadoknadijo izpadli dnevi ulova zaradi vremena ali okvar ladij,

— stroške ulova in vzdrževanja je potrebno vnesti na ekonomičnost ribolova ladje, vključno z osebnimi dohodki ribičev,

— zaostriži je potrebno delovno disciplino.

— Že dokaj razvito kooperacijo za ulov z globinškimi mrežami še naprej razvijati in s tem zagotoviti večje količine belih

rib. Kooperantom je potrebno zagotoviti boljšo oskrbo z repromateriali, pomagati jim pri nabavi novih ladij, obenem pa je potrebno poostriži nadzor od ulova do prodaje.

— Školjkarski nasad v Sečoveljskem zalivu bo TOZD Riba dala v upravljanje kooperantom na osnovi ustreznih pogodb, s katero si bo TOZD zagotovil nemoten in kvaliteten proces proizvodnje in prodaje.

PODROČJE PREDELAVE DROBNE PLAVE RIBE

Program prestrukturiranja proizvodnje ribjih konzerv predvideva, da se bo proizvodnja ribjih konzerv zmanjšala za 28,1 odstotka glede na leto 1988 plan 2.642 ton).

»VPRAŠATI NI GREH«

Po nekaj mesecih začasnega vodstva v DO DROGA smo tovarišu Ivu Krajncu, v. d. direktorju DO zastavili nekaj vprašanj, ki jih je uredništvo sestavilo na podlagi predhodnega poizvedovanja: kaj bi delavci radi izvedeli?

Tovariš Krajnc je odgovoril na večino vprašanj.

NAS GLAS: Zlomila me je moralna odgovornost do sodelavcev. Skušal bom ustaviti plaz napadov,« so besede, ki ste jih izrekli na 4. izredni seji DS DO (8. 12. 1987) ob imenovanju začasnega vodstva. Kdo in s kakšnim namenom je izvajal te napade? Ali je vodstvo preprečilo te napade — kako? Delež SOZD TIMAV pri tem?

Ne bi govoril o napadih, mislim, da je to slab izraz. Govoril sem o plazu, ki se je sprožil: sestanki, namigovanja o družbenem varstvu in o veliki publiciteti naših problemov in kritičnega stanja.

Eden od novinarjev je dejal, da so to bile resnice. Strinjam se, da je bilo mnogo resnic, toda »takšnih resnic« je na obali veliko, vendar je tisk o njih molčal. Naše so ponavljali.

Pisali so tudi neresnice, in sicer v časopisu PRIVREDNI PREGLED. List je objavil, da ima naša DO izdane nepokrite menice v višini treh milijard. Vir informacij, zapisnik SDK Koper, je vseboval napačno ugotovitev. Podatek je bil popravljen, toda javnost se je seznanila s prvotno, napačno ugotovitvijo.

Tega ne bi omenjal, če navedeno DROGI ne bi povzročalo iz dneva v dan večjih težav pri financiranju preko zunanjih partnerjev. Ti so nam prenehali posojati sredstva. Imamo TOZD, ki nimajo dolgoročnega kredita pri banki in bi z nadaljnjim nerazumevanjem zunanjih partnerjev doživeli finančni infarkt.

Na vaše vprašanje, kakšen je bil delež SOZD TIMAV pri tem, mislim, da ga ni bilo, vsaj zlonamerne ne. Resnici na ljubo pa moram povedati, da je Interna banka SOZD TIMAV bila pravna oseba, ki je sprožila menično tožbo pri sodišču zaradi nepravčasnega vračanja denarja.

NAS GLAS: Usoda DO DROGE je bila nakazana že po zaključnem računu 1985. Prizadevanja za izboljšanje stanja so bila v letih 1986—1987 neznatna. Kje so vzroki?

Vzroki za neznatna izboljšanja v letih 1986—1987 so naslednji:

Reorganizacije in investicije, ki so sproti požirale sile in tekoča sredstva, slaba finančna politika, delno tudi cenovna, kar je vplivalo tudi na zaostajanje v razvoju.

Za slabe rezultate je prvenstveno krivo to, da tam, kjer bi lahko imeli boljšo akumulativnost, nam »oblast« to preprečuje. Zato imamo vedno več rdečih števil.

NAS GLAS: Program ukrepov za izboljšanje poslovanja v DO je bil na DS DO potrjen s pripombo, da se ga dopolni z manj-

kajočimi segmenti, kot sta — zunanja trgovina in ribištvo. Kaj na področju ribištva lahko še naredimo glede na ukrepe v preteklosti (v TOZD RIBA že tretji ukrep družbenega varstva?) Bi napake v ribištvu (storjene v DO) lahko nakazali? Predvidene aktivnosti v zunanji trgovini?

Na področju ribištva je šele zadnja kriza prelomila miselnost, da ribja pločevinka ne more biti alfa in omega, okrog katere se vrtila politika celotnega ribištva. Napake naše DO na tem področju seveda obstajajo. Glavno sem že omenil. Poizkusi, da bi se ob gradnji novega dela DELAMARISA upoštevali tudi ostali vidiki predelave ribe, kot so zmrznjena očiščena riba, porcij-ska, polpripravljeni oziroma pripravljene obroki so bili narejeni. Toda zaradi pomanjkanja finanč-

nih sredstev, tudi zaradi tradicije in pomanjkanja časa, je bila realizirana samo linija predelave plave ribe v pločevinki.

O umestnosti trikratnega družbenega varstva v RIBI ne bi dajal izjav. Mislim pa, da so danes podzeti koraki in podane odločitve, katere lahko močno pozitivno vplivajo na izolsko ribištvo.

Seveda, predpogoj je združeno ribištvo. Vem, da je to izredno nesimpatična zadeva, še posebej za kolektiv TOZD RIBA, ki ribištvo gleda iz dosedanjega zornega kota, in sicer kot nekakšno uslužnostno dejavnost za TOZD DELAMARIS. Zaradi objektivnosti moramo povedati, da so bila obdobja (še nedolgo), ko je sardina v konzervi prinašala dobro akumulacijo in ko bi večji ulov prinesel finančni uspeh obema TOZD.

To stanje pa se je na zunanjem trgu izredno (katastrofano) spremenilo. V zadnjih letih je cena v dolarjih za isto blago padla za ca. 40 odstotkov. Istočasno je padla vrednost dolarja.

Doma cene repromateriala in ostalega blaga nenehno rastejo, da ne govorim o zadnjih ukrepih ZIS, ki so skrajno nerazumljivi in nespametni za področje ribištva. Zadnji popravki vključujejo nekaj določil s področja ribjih konzerv. To ne zadostuje.

Čas je, da sile, ki se ukvarjajo z ulovom in s predelavo rib strnemo in začnemo realizirati to, kar je že dogovorjeno, oziroma zapisano v sanacijskem programu ribištva. To je: uloviti čim več bele ribe, ki se z zaslužkom sveža plasira na trgu doma in v tujini. Uloviti in predelati čim več plave ribe za prodajo v svežem stanju ter očiščenem zmrznjenem stanju za samostojne obroke. Riba v pločevinkah bi proizvajali le v kolikor bo proizvodnja le-teh rentabilna. To seveda pogojuje nova vlaganja in predvsem ekipo, ki bo sposobna to izpeljati. Ribištvo mora biti združeno v celoto zato, da bo na prvem mestu interes po akumulativnosti in da bo ekonomika odločala izbor in vrstni red.

V zunanji trgovini je treba še naprej koristiti sporazum s firmo

MITSUI, za katerega pa so zadnji ukrepi tudi udarec.

NAS GLAS: V obstoječi gospodarski situaciji ne moremo pričakovati čudežev v poslovanju, če pa v vodstvu ostanejo isti ljudje tudi sprememb ne — menijo zaposleni v DO. (V obrazložitvi odstopa KPO DO DROGA — 4. izredna seja DS DO — je med razlogi za odstop tov. PETRINJA navedel tudi naslednje: nezmožnost predlaganja novih rešitev v poslovanju). Kaj o tem menite vi?

Kaj menim o istih ljudeh na istih mestih? Glava ekipe igra veliko vlogo. Ta ne more biti ista. Normalno bi bilo, da bi ta že bila postavljena in ta bi morala sodelovati pri nadaljnjem formiranju ekipe.

Danes bi moral 2400 članski kolektiv prevzeti vodenje strokovnjak, ki se je že dokazal, da je problemom v DO dorasel in ima izkušnje.

Glede odločitve o odstopu KPO, bi dejal naslednje: prej ali slej spoznaš, da ne znaš in ne zmoreš naprej. V tem primeru je najbolje, da se umakneš. Vzroki za umik so pa seveda v posledicah preteklosti (in sedanjosti), so objektivni in subjektivni!?

NAS GLAS: So prehrabene DO, ki se gospodarski krizi izmikajo veliko bolje kot naša DO.

Kje je bistvo našega problema?

So prehrabene DO, ki so zagotovo v boljši situaciji kot smo mi, predvsem zato, ker so imele srečno roko (op. p. v kolikor je to stvar sreče in ne znanja) pri izbiri programov, so bolj agresivne tudi pri formiranju cen ter v zadnjem desetletju niso bile žrtev reorganizacij. Tako so zadnje ukrepe ZIS pričakale dovolj čvrste!

NAS GLAS: Govorimo o nujnosti racionalizacije DSSS in režije v TOZD. Ali kdo strokovno dela na tem?

Imamo službo za organizacijo in nimamo neke posebne študije o racionalizaciji DSSS in režije v TOZD.

Vemo pa, da TOZD v tekočem letu ne bodo priznale DSSS toliko denarja kot v preteklih letih, proporcionalno s trenutnim številom zaposlenih.

Novo formirani sektorji so dobili točna navodila, da morajo dela, ki jih opravljajo, oceniti in razdeliti v dva dela, t.j. dela (in število izvajalcev), ki so potrebna v okviru samih skupnih služb in dela, ki jih mora sektor opraviti za posamezne TOZD.

Menim, da ni potrebna posebna, oz. zunanja višja strokovnost. Zadostuje pošten odnos do ocenitve, koliko je nekdo zaposlen in kakšno delo opravlja; to ali njegovo delo pripomore h končnemu rezultatu, efektom, ki so izraženi v akumulativnosti, oz. pripomore delo k boljšim uspehom.

Omenjena delitev dela bo ocenjena na razširjenem kolegiju. Dela, za katera bo prikazano, da se opravljajo za posamezno TOZD, bodo morala biti z TOZD usklajena. S tem bi se izognili sporom pri financiranju skupnih služb.

NAS GLAS: Dve besedi za vsako TOZD — v dobrem ali zlu? (o poslovanju, organizaciji...) SOZD TIMAV? SOZD HP?

Glede problematike TOZD, ki ostajajo v DO: TOZD SOLINE ima veliko problemov, ker lastna proizvodnja ne zadošča za preživetje. Uvoz morske soli za prehrano ni dovoljen, dovoljen je le uvoz v druge namene. V DSSS moramo zadolžiti osebo, ki bo v sodelovanju s TOZD skrbela za nabavo uvožene in domače morske soli za oskrbo slovenskega tržišča.

Čim prej pa se mora TOZD vključiti v nadomestne programe.

TOZD ZAČIMBA ima dober program. Zadnji ukrepi ZIS so z nerazumljivim omejevanjem cen za uvožene začimbe ob ističasnem velikem povečanju valutnih tečajev zadali TOZD-u močan udarec.

To dokazuje to'alno nepoznavanje problematike tistih, ki so o tem odločali.

Na področju izvoza čajev je še veliko dela in možnosti. Upam le, da nam ukrepi ne bodo tudi tega izničili. Kvalite'a čajev je na zadovoljivi ravni. Pri plasmaju čajev na domačem tržišču nam jo je tokrat zagodla zima.

TOZD ARGO je na razpotju. Ima velike probleme z bodočim programom in z bodočo lokacijo.

Preselitev na drugo lokacijo, tudi ob zmanjšaniu nekaterih dejavnosti je možna le, če se naide »kupen interes z organizacijo, ki je zainteresirana za sedanjost« in bi takšno selitev tudi finančno podprla.

V obratnem primeru bo treba najnujnejša dela opraviti na sedanjih lokacijah.

TOZD SUDEST ima perspektivni program ekstrakcije. Ali so ekstrakti in tinkture končen domet, oz. do kod naj finaliziramo te proizvode, moramo najti čimprej odgovor.

Na področju instantov in riža moramo zastaviti končne cilje in določiti nove proizvode. Obstoj te TOZD ne bi smel biti vprašljiv.

TOZD GOSAD, ta temeljna organizacija je bila izvozno naravnana. Zadnje čase se srečuje z vedno večjimi težavami, saj se pri njej izrazito odraža mačehovska politika do TOZD — izvoznikov. Te TOZD naj bi čim več izvažale, po možnosti z izgubo, da bi TOZD, ki nič ne izvažajo prišle ceneje do deviz. Takšna so dejstva — parole so seveda drugačne.

Da se konzervirana zelenjava ne prodaja po programu ter da obrestni žro akumulacijo, je kriva veliko preblaga zima.

V glavnem, to je zdrava temeljna organizacija, ki varčuje in se sproti prilagaja (kolikor je mogoče) težki gospodarski situaciji. Ob realnejšem vrednotenju izvoza, bi ta TOZD lažje zadihala.

SOZD TIMAV se je angažiral predvsem v enotah, ki so nas 1. januarja zapustile, delno tudi na določeni problematiki v nekaterih ostalih TOZD. Pri ocenjevanju tega dela smo sogla-

šali, da članstvo DO v dveh SOZD ni več upravičeno. Sklenili smo predlagati TOZD, da ostane samo v eni SOZD in to v SOZD HP Ljubljana. O tem je odločil DS DO in razpisal referendum.

21. 3. 1988 so delavci izključitev iz SOZD TIMAV Koper potrdili.

S SOZD TIMAV bomo še sodelovali na področjih, kjer nas vežejo skupni interesi; takšno sodelovanje ni pogojeno s članstvom v obeh SOZD. Tako sodelovanje zna biti še bolj pristno in čisto.

Ob koncu še nekaj besed o TOZD VINAKOPER: glavni očitki za veliko izgubo so leteli na premajhen plasman črnih vin; vsekakor je to eden glavnih vzrokov, vsaj za kopičenje velikega dela obresti. Pri tem imajo svoj delež tako subjektivne sile kot objektivne. Npr.: naša DO je sklenila petletno pogodbo z madžarskim podjetjem, po kateri bi naša DO za to podjetje proizvedla 300 vagonov črnih vin, to podjetje pa za nas 300 vagonov belih vin. Izvajanje pogodbe je preprečilo ustrezno zvezno dovoljenje, katerega DROGA ni prejela pravočasno. To dovoljenje smo dobili po letu dni, in sicer tri dni pred novim letom, z veljavnostjo 31. 12. 1987!

V marcu mesecu smo ovire odstranili in bo omenjena zamenjava stekla. To je plod dogovora z madžarskimi partnerji ob obisku v DROGI v mesecu febru-

arju. Če bi dovoljenje za zamenjavo dobili pred enim letom, bi to pomenilo le 50 odstotkov izgube v TOZD. Drugi večji vzrok izgube pa je v proizvodnji, in sicer v neugodni strukturi sort, ipd.

V kolikor nam bo s skupnimi močmi na Obali uspelo sanirati izgubo pri vinu, bodo s tem podani pogoji, da TOZD VINAKOPER še nadalje obstaja in uspešno dela v okviru obalne organiziranosti. V nasprotnem primeru bomo morali iskati sanatorija izven obale.

NAŠ GLAS: Kako je z združevanjem TOZD, ki se poslovno povezujejo?

V nekaterih TOZD je interes za medsebojno združevanje večji, v drugih manjši. Ovire, da pogovori o tem ne potekajo hitreje so v tem, da kljub velikemu številu zaposlenih v AOP, v finančnih in drugod, temeljne organizacije ne prejemajo sproti potrebnih podatkov. Stalni problemi so okrog delitve skupnega prihodka; v ospredje se postavlja dilema, češ saj še sedaj ne vemo, kako je s tem, kaj bo šele potem, če se združimo.

Vem, da bi bilo potrebno povedati še marsikaj, vendar kdaj drugič. Vse režijske delavce v TOZD in skupnih službah pozivam, da aktivno sodelujejo pri zmanjševanju režije («smo predragi») in s tem pripomorejo, da so ta dejanja čim manj boleča.

Ivo Krajnc

TOZD Vinakoper — težav še ni konec...

Skupščina občine Koper je na seji Zbora združenega dela in na seji Zbora krajevnih skupnosti dne 29. decembra 1987 ter na seji družbenopolitičnega zbora dne 28. decembra 1987 sprejela sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva v DO DROGA TOZD VINAKOPER KOPER.

Imenovala je kolegijski začasni organ v naslednji sestavi: predsednik: Viktor TRSTENJAK iz Pobegov, diplomirani ekonomist člani: Branimir GASPARIĆ iz Kopra, diplomirani ekonomist Nevio ŠKER iz Pridvora, ekonomist Miran VODOPIVEC iz Sežane, diplomirani inženir agronomije

Izvršni svet skupščine občine Koper je dne 15. decembra 1987 podal občinski skupščini predlog za uvedbo začasnega ukrepa družbenega varstva v TOZD VINAKOPER z obrazložitvijo:

»TOZD VINAKOPER KOPER deluje od 1. 1. 1984 v sestavi DO DROGA PORTOROŽ. Nastala je z združitvijo prejšnjih TOZD, in sicer TOZD VINAKOPER Koper, TOZD EXCORRADO Koper in TOZD KMETIJSKA PROIZVODNJA Lucija. Njen osnovni proizvodni program sestavlja družbeno kmetijska proizvodnja — vinogradništvo in sadjarstvo, predelava grozdja, šolanje vin in prodaja vin ter proizvodnja sirupov in žganih pijač ter njihova prodaja.

Ze prvo leto poslovanja TOZD VINAKOPER v okviru DO DROGA PORTOROŽ je ta temeljna organizacija poslovala z izgubo. Njena izguba je predstavljala kar 43,5 % vse regijske izgube. Med številnimi razlogi za nastalo izgubo so bili zlasti nerealiziran plan proizvodnje in prodaje, problematika usklajevanja cen, dotrajanost dela vinogradov, pomemben delež za izgubo pa je imela tudi velika zadolženost, kot

odraz gospodarjenja iz prejšnjih let.

Za odpravo izgube in sanacijo poslovanja je bil leta 1985 sprejet sanacijski program, ki je predvideval tako kratkoročne, kot tudi dolgoročne ukrepe na vseh področjih, in sicer: kmetijske

proizvodnje, proizvodnje vin, brezalkoholnih in žganih pijač na področju nabave in prodaje, finančnega poslovanja, organiziranosti in kadrovske problematike ter na področju samoupravnih odnosov. Skladno s tem programom naj bi sanacija TOZD trajala najmanj tri leta.

Pri izvajanju sanacijskega programa so bili sicer uresničeni nekateri ukrepi in v zvezi s tem izpeljano nekaj pomembnih nalog, vendar pa bistveni ukrepi, ki bi zagotavljali uspešno poslovanje TOZD še do danes niso realizirani. Tako so bile zlasti izvedene nekatere naloge na področju novih programov proizvodnje vin in izboljšani delovni pogoji v posameznih fazah delovnega procesa. Niso pa bili izpeljani zastavljeni ukrepi zlasti na tržnem in finančnem področju ter pri nekaterih investicijskih vlaganjih.

Tov. Viktor TRSTENJAK

DELAVCI DROGE SO SE ODLOČILI ZA IZSTOP

Po izstopu večjega dela kmetijstva (TOK Vinakras, TOK Agraria) iz delovne organizacije so delavci TOZD, ki so ostale v Drogi, začeli resno razmišljati o upravičenosti članstva v dveh SOZD: TIMAV Koper, HP Ljubljana. Dejavnost teh TOZD, razen TOZD Vinakoper, je bila in je še vedno vezana le na SOZD HP Ljubljana v katerem je združen pretežni del živilsko predelovalne industrije Slovenije.

Glede na predvideno izključitev TOZD Vinakoper iz DO, so se delavci Droge, na delavskem svetu DO, odločili za razpis referendumu o izstopu iz SOZD TIMAV.

Referendum je bil izveden 21. 3. 1988 v naslednjih temeljnih organizacijah DO »DROGA« Portorož:

TOZD	Vollitcev	Za		Proti		% za
		Za	Proti	Za	Proti	
Argo	141	104	8	74		
Soline	123	100	7	81,3		
Začimba	180	139	15	77,2		
Sudest	134	91	12	67,9		
Gosad	215	190	5	88,3		
Delamaris	497	325	25	65,4		
B.P.-Transp.	93	65	11	70		
Riba	278	196	11	71		
Skupaj	1.661	1.210	96	72,8		

Večina delavcev v TOZD je glasovala za »IZSTOP« iz SOZD TIMAV. V TOZD Vinakoper referendumu ni bilo.

Neizpeljane naloge iz sanacijskega programa na tržnem področju imajo za posledico, da se zaloge vin ne zmanjšujejo. Kljub nekaterim objektivnim okoliščinam (izrazito upadanje potrošnje rdečih vin) pa prevladujejo predvsem subjektivni vzroki, da naloge s področja trženja vin niso stekle po zastavljenem programu. Subjektivni razlogi se kažejo predvsem v pomanjkljivi komercialni koordinaciji, pomanjkanju prodajnih akcij ter v premalo agresivni prodajni in potniški službi.

Prav tako tudi na finančnem področju večina nalog ni bila izvršena. Tudi ukrepi, predvideni na področju nagrajevanja delavcev niso prinesli pozitivnih učinkov, to je večje delovne discipline in storilnosti.

Izguba iz leta 1984 je bila v celoti pokrita z dolgoročnimi krediti. Neizvajanje sanacijskega programa v njegovih bistvenih delih je privedla do tega, da je ta TOZD poslovala z izgubo tudi v letu 1985.

Kritična situacija pa je nastopila v letu 1987, saj je izguba v prvem tromesečju znašala 410.847 tisoč din, v polletju je narasla na 589.286 tisoč din in je bila tako največja izguba v gospodarstvu občine Koper v tem obdobju.

Izguba se je še stopnjevala in je ob devetmesečju lanskega leta dosegla že 1.463.518 tisoč din. Posebej zaskrbljuje ugotovitev, da visoke zaloge vina predstavljajo

(Nadaljevanje na 5. str.)

(Nadaljevanje s 4. str.)

resno nevarnost, da se ta izguba v končni fazi še bistveno poveča. To je posledica dejstva, da je potrebno zalogo vina sproti re-potrebno takšen nivo vrednosti zalog tudi pokriti s prodajno ceno, sicer se bo to direktno odrazilo v povečanem negativnem rezultatu...«

Z imenovanjem je začasni organ prevzel vse pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz ustave, zakonov in samoupravnih splošnih aktov TOZD. Obenem tudi dolžnost, da prouči sanacijski program TOZD VINAKOPER in ga ustrezno dopolni oz. spremeni.

Tov. TRSTENJAK je v pogovoru nakazal temelje sanacije TOZD oz. najnujnejše ukrepe za izboljšanje poslovanja TOZD v prvi polovici letošnjega leta. Poslovanje v tem obdobju pa naj bi bilo odločilno za nadaljnjo usodo TOZD VINAKOPER.

»Ukrepati moramo predvsem na področju prodaje, proizvodnje in kleti.

Poleg prodaje stekleničenega vina moramo pospešiti prodajo rinfuza vina. Zmanjšati moramo potrebo po dragih virih obratnih sredstev. V letošnjem letu bomo končno realizirali posel z Madžari, t. j. RAN plasma — zamenjava 300 vagonov črnega vina za belo. Prizadevanja delovne organizacije za izpeljavo tega so velika.

Glede ukrepov na področju proizvodnje se v tozdu še nismo zedinili. Z oddajo družbenih vinogradov v najem kooperantom bi znižali stroške pridelave vina ter omilili akutno pomanjkanje delavcev — vinogradnikov — sadjarjev. V letošnjem letu smo že oddali v najem 63 ha vinogradnih površin.

Med dolgoročnimi ukrepi je tudi prestrukturiranje proizvodnje. Trenutno razmerje vinogradnih površin 80—20 v prid rdečih sort kanimo v prihodnjih 3-letih spremeniti razmerje 60—40, še vedno v korist rdečih sort, saj je naraščanje porabe rdečih vin občutno.

V kleti bomo morali več skrbni posvetiti kvalitetnim vinom. Le s primerno kvaliteto bomo dosegli potrebne dohodkovne učinke. Naš nastop na tržišču mora biti kvaliteten, z vrhunskimi vini kot so kabernet, merlot, refošk, chardony, malvazija.

Po zaključnem računu nastalo izgubo bomo pokrili s sredstvi občinskega rezervnega sklada, rezervnimi skladi članic DO DROGE in SOZD TIMAV, odpisom obresti ter z eventualnim prenosom revalorizacijskih viškov.

Kot že rečeno, naša usoda bo določena 30. 6. 1988. Upamo, da bomo svojo pot lahko nadaljevali v okviru novonastale organizacije kmetijstva na Obali.«

TOZD VINAKOPER predvideva izključitev iz DO DROGA PORTOROŽ. V primeru izključitve se bo TOZD organizirala kot samostojna DO v okviru SOZD TIMAV. Zato TOZD ni razpisala referendumu o izključitvi iz SOZD.

M. V.

Delavci TOZD VINAKOPER so se o izločitvi iz DO DROGA PORTOROŽ odločili na referendumu dne 25. 4. 1988.

Združevanja in razdruževanja - poroke in razveze

Ob združitvi — poroki sta partnerja polna optimizma, smelih načrtov, zarzta v svetlo bodočnost, ob razdružitvi — razvezi pa z grenkim priokusom razdirata to kar sta skupaj gradila.

Zakaj ta prisposoda? Zato, ker smo nekateri delavci dogajanja v zadnjem obdobju prav tako občutili.

Ob združitvi treh delovnih organizacij MPI KRAS, AGRARIA in DROGA v delovno organizacijo DROGA PORTOROŽ ni bilo nikakršnih kadrovskih problemov. Delavci, ki so opravljali naloge skupnega pomena so se združili v novo oblikovane DSSS, delavci kmetijske dejavnosti v organizacijsko novo TOZD VINAKOPER in TOK AGRARIA.

Ostali TOZD DROGE se organizacijsko niso spremenili tako, da kadrovskih razporejanj niso občutili. Delavci skupnih služb pa smo to združitve najbolj občutili. Nekateri smo z razširitvijo dejavnosti prevzeli nove obveznosti in zadolžitve, drugi smo svoje naloge prenesli na druge izvajalce oziroma sprejeli povsem nove naloge.

Vsi smo se skratka lepo »pošlihtali«. Organizacijsko so se oblikovala nova področja dejavnosti, če je bilo potrebno so se sistematizirala tudi nova delovna mesta, itd. Nikakršne potrebe ni bilo, da bi se med seboj prešteli, ugotovili kje nas je preveč in kje premalo. Združile so se tri že združene delovne organizacije in zakorakale na pot skupnih nalog in nadlog.

Zal pa se časi spreminjajo in prinašajo nova spoznanja. Velike delovne organizacije se razbijajo v manjše, ki so vodljivejše, bolj elastične in s tem se lažje prilagajajo zahtevam trga.

To je spoznanje, ki je jasno in logično. Torej skupaj ne moremo, pojdimo narazen. Razdružili bomo to, kar smo združili, pobrali to kar smo prinesli (morebiti še kaj zraven). Delitev je res utrudljiva, vendar papir vse prenese. Osnovna sredstva, oprema, material premečeš iz enega kraja v drugi kraj, zamenjaš table na pročeljih in misliš, da si vse odpravil. Ko bi vsaj bilo tako enostavno. Pa ni. ZAL SMO IZA VSAKE DEJAVNOSTI TUDI DELAVCI in to kot kaže predvsem delavci skupnih služb. Mi smo od vseh in nikogaršnji, v glavnem pa predmet delitve.

Delavci svet DO DROGA je na svoji seji, dne 15. 9. 1987, imenoval Komisijo za ureditev pravic in obveznosti med TOZD, ki se izločujejo iz DO DROGE in TOZD, ki v DROGI ostanejo.

Komisijo so sestavljali predstavniki: TOZD KRAS MPI, TOK VINAKRAS, TOK AGRARIA, TOZD VINAKOPER, TOZD BLAGOVNI PROMET in DSSS. Naloga komisije je bila, da izdela Samoupravni sporazum o ureditvi medsebojnih pravic in obveznosti med TOZD-TOK, ki se izločujejo in ostalimi TOZD v DO DROGA.

Eno od osnovnih poglavij v teh sporazumih je tudi dogovor o prehodu dejavnosti in z dejavnostjo tudi število izvajalcev.

Komisija je začela ustrezne strokovne službe, da vsaka s svojega področja uskladi medsebojne obveznosti in pravice. Največ razgovorov je zahtevalo prav področje prehoda oz. neprehoda delavcev.

Strokovne službe so morale poiskati rešitev med dvema oblikovanima načeloma in tako uskladiti dve ekstremnosti. PRVO NAČELO, ki sta jo zastopala TOK AGRARIA in TOZD VINAKOPER: Oba sta izhajala iz svojih sanacijskih programov, v katerih je bilo opredeljeno kako izplavati iz težav. Ena od teh opredelitev je bila tudi krčenje določenih dejavnosti, racionalizacija dela in drugo in s tem seveda krčenje števila izvajalcev. Pred 1. 1. 1984 je obstajala DO AGRARIA s svojimi skupnimi službami, sedaj pa se oblikujeta samostojna KZ AGRARIA in samostojna DO VINAKOPER, kar pomeni oblikovanje nove delovne organizacije z možnostjo oblikovanja novih strokovnih in drugih služb. Zakonodaja jim to omogoča. DRUGO NAČELO, ki jo je zastopalo vodstvo TOZD in DSSS, ki ostajajo v DROGI:

S prehodom dejavnosti naj preidejo tudi izvajalci.

Z drugim načelom smo razdružitev izpeljali s TOZD KRAS MPI in TOK VINAKRAS.

Po večkratnih razgovorih nam je končno uspelo najti določen sporazum, ki ga je komisija tudi sprejela. Dogovorili smo se natančno, navedli dela in naloge, ki preidejo iz DSSS in TOZD BLAGOVNI PROMET v TOZD oz. TOK, ki se izločajo in opredelili tudi število izvajalcev. Dogovorili smo se tudi, da tiste dejavnosti, ki se bodo še naprej opravljale skupaj za AGRARIO in VINAKOPER z izvajalci vred preidejo v DSSS SOZD TIMAV.

Predlagani samoupravni sporazumi z aneksi so bili sprejeti na zborih delavcev v vseh TOZD DROGE in TOZD in TOK, ki so se izločile iz DO, saj je bil ta akt osnova za registracijo novih DO oz. KZ.

Težave kadrovske službe so se začele v novembru 1987, z odločitvijo razpisa referendumu za izločitev v TOZD VINAKOPER iz DO DROGA. TOK AGRARIA se je na novo organizirala v samostojno KZ AGRARIA, TOZD VINAKOPER pa ostal v DROGI.

Samoupravni sporazumi o ureditvi medsebojnih pravic in obveznosti so opredelili, da iz DSSS preide v KZ AGRARIA 18 delavcev, v DO MPI KRAS 4 delavci, v KZ VINAKRAS 4 delavci, v SOZD TIMAV 12 delavcev. V SOZD naj bi prešli delavci iz kopskega dela DSSS DO DROGA, ki opravljajo dejavnost za obe kmetijski TOZD v Kopru.

Prehod dejavnosti in izvajalcev v DO MPI KRAS in KZ VINAKRAS je bil izveden brez težav. Zataknilo se je pri KZ AGRARIA in SOZD TIMAV. KZ AGRARIA je prevzela le 16 delavcev od 18 po dogovoru oz. SSA. Kadrovska služba ne more izdati sklepa o prenehanju delovnega razmerja brez sklepa o

sprejemu, zato se je morala ponovno dogovarjati kljub že sprejetim odločitvam in SSA, ki je te odločitve vseboval) o prehodu delavcev, v tem primeru v DSSS SOZD TIMAV. Enega delavca je razporedila na dela in naloge v DSSS DO DROGA, en delavec pa naj bi še dodatno prešel v SOZD. V decembru 1987 so se predstavniki TOK AGRARIE, SOZD TIMAV in DO DROGE dogovarjali o prehodu 13 delavcev v DSSS SOZD TIMAV. Prehod naj bi bil izvedel 1. 1. 1988, v primeru, da bi se postopki za razporeditev zavlekli pa bi stroške refundirale DSSS SOZD TIMAV.

Po dogovarjanju glede finančnega pokritja delavcev s KZ AGRARIA, KZ VINAKRAS in TOZD VINAKOPER je SOZD TIMAV sprejel odločitev, da sprejme le 5 delavcev ter istočasno napotil DROGE, da se o prehodu ostalih delavcev dogovarja s KZ AGRARIA. Le-ta se je dogovarjanju izognila češ, z DO DROGA nimamo več stikov. Tako je 31. 3. 1988 v DSSS DO DROGE ostalo še 7 nerazporejenih delavcev oz. 5 delavcev, ker sta 2 dala vlogo za prenehanje delovnega razmerja.

Vsa ta, morda na videz dolgačasna navajanja »dogovarjanj« pa naj bi nam bila v poduk. Ni dovolj, da izrekamo besede polne humanosti, ampak moramo humano misliti, čutiti in delati. Humanost nam mora biti vodilo pri vsakršni poslovni ali drugačni odločitvi. Ni je dejavnosti same zase, za vsako dejavnostjo je delavec, na to ne pozabi, ko odločaš.

Kukanja Mila

(Nadaljevanje z 2. str.)

Za izpeljavo načrtovanih aktivnosti v sanacijskem programu ribištva so potrebna tudi dodatna investicijska vlaganja v ribolov in proizvodnjo ribjih konzerv oziroma polpripravljenih jedi.

Potrebne investicije so: organizacija prevzema bele ribe v Dalmaciji, ureditev privezov v Medulinu, ureditev ribarnice in baze v Nerezinah, investicija v izboljšavo kvalitete ribe med ulovom in transportom do hladilnice v Izoli, investicije v školjkarski nasad, investicije v razvoj vzgoje bele ribe (brancin), investicija za proizvodnjo smrznjene pakirane ribe in polpripravljenih ribjih jedi.

Viri finansiranja navedenih investicij so: Republiški sklad za intervencije v kmetijstvu, Republiške in občinske blagovne rezerve, Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, sredstva vojnega servisa JLA, lastna sredstva ter krediti bank.

V sanacijskem programu je dejavnost ribištva, ulov in predelava rib, obravnavana celovito, saj je z realizacijo tega programa predvidena združitve TOZD Delamaris in TOZD Riba v eno organizacijo združenega dela.

Povzetek:

**Sanacijski program ribištva
Februar, 1988**

Nadomestilo OD za boleznine

OBRAČUNAVANJE NADOMESTIL ZARADI BALEZENSKEGA IZOSTANKA Z DELA PO NOVIH PREDPISIH

Na podlagi 42. člena DD o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SR Sloveniji, 37. člena SaS o razporejanju dohodka in čistega dohodka ter skupnih osnovah in merilih za oblikovanje sredstev za OD in skupno porabo v DO »DROGA«, 26. in 32. člena SaS o uresničevanju zdravstvenega varstva v SRS (Ur. list SRS, št. 47/87) ter dopisa Medobčinske zdravstvene skupnosti Koper z dne 22. 1. 1988, dajemo podrobnejša navodila za obračun nadomestila za bolezenske odsotnosti z dela.

I. IZRAČUN OSNOVE ZA IZRAČUN NADOMESTILA BOLNIŠKEGA DOPUSTA

Osnova za izračun nadomestila bolniškega dopusta je izračunana akontacija za redno delo ob upoštevanju njegovega povprečnega učinka (presega normativov, osebna ocena ipd.) iz preteklega leta.

Po končanem letnem obračunu OD, je potrebno za vse delavce v delovnem razmerju izračunati njihov povprečni učinek pri delu, ki se ga nato uporablja vse naslednje leto.

V primeru, da delavec v preteklem letu ni delal (je bil na bolniškem dopustu ali je komaj prišel v TOZD oz. DSSS), se uporablja povprečna stopnja učinka v tekočem letu.

Za delavce, ki so v mesecu nastanka bolniške prišli v TOZD ali DSSS in zanje še nimamo podatkov o povprečni stopnji učinka, tega učinka ne dobi, ampak mu je osnova samo akontacija OD.

Akontacijo osebnega dohodka, ki je osnova za izračun nadomestila, izračunamo po formuli:

$$UP = \frac{AO \text{ delavca} \times \text{netto vrednost točke}}{182 \text{ ur}}$$

UP = urna postavka kot osnova za nadomestilo

Izračunano urno postavko povečamo za odstotek povprečne delavčeve učinkovitosti ter za odstotek za stalnost oz. minulo delo. Tako povečana urna postavka, zmanjšana za 10 %, predstavlja osnovo za izračun nadomestila za bolezensko odsotnost.

II. IZRAČUN NADOMESTILA ZA BOLNIŠKO ODSOTNOST

Novost novega izračunavanja je v tem, da se nadomestila izračunajo z različnimi odstotki glede na trajanje bolniške odsotnosti oziroma razloga nastanka bolniške odsotnosti.

Delavcu pripada nadomestilo za bolniško odsotnost v višini:

— 75 % od izračunane osnove iz 1. točke tega navodila za ves čas odsotnosti zaradi nege družinskega člana.

— 100 % od izračunane osnove, če je odsoten zaradi poklicne bolezni ali nesreče pri delu, transplantacije, dajanja krvi, ipd.,

— 90 % od izračunane osnove za bolniške odsotnosti, ki trajajo več kot 30 delovnih dni (en mesec ima 20—24 del. dni).

Ostala bolniška odsotnost, ki traja manj kot 30 del. dni, pa se v nadomestilu obračuna kombinirano:

— 75 % od izračunane osnove za prve tri dni bol. odsotnosti in

— 80 % od izračunane osnove za čas od četrtega del. dne do 30. delovnega dne. Seštevek obojega je znesek nadomestila za odsotnost, ki traja do 30 del. dni.

PRIMER:

Delavec ima AO 335 točk, netto vrednost točke je 715.— din (brutto 1.300.— din), povprečna osebna ocena znaša 15 %, minulo delo — stalnost znaša 10 %.

Delavec je 15 del. dni odsoten zaradi bolezenskega dopusta (obračun po 8 ur).

a) Izračun urne postavke: $(335 \times 715) : 182 = 1.616.—$ din

Povprečna osebna ocena 15 % = 197.— din

Skupaj 1.513.— din

Minulo delo 10 % = 151.— din

Skupaj urna osnova 1.664.— din ali 13.312.—/dan

Zmanjšana urna osnova za 10 % 1.497.— din ali 11.976.—/dan

b) Izračun nadomestila:

— 75 % od osnove za prve 3 dni $(11.976 \times 75 \% \times 3) = 26.946.—$

— 80 % od osnove za ostalih 12 dni

$(11.976 \times 80 \% \times 12) = 114.970.—$

Skupaj dnevno nadomestilo 141.916.—

ali cca 71 % od izračunane osnove.

— 75 % od izračunane osnove za bolniško odsotnost do 3 dni.

V. d. direktor sektorja: Branko Roje

31. MARCA 1988 STA V PROSTORIH JEDILNICE TOZD »ARGO« POTEKALI PROGRAMSKO VOLILNI SEJI KONFERENC OOKZ IN OOSZ DELOVNE ORGANIZACIJE DROGA PORTOROŽ.

MED ČLANI KONFERENCE OOKZ »DROGA« PORTOROŽ

TOZD ARGO

Tomič Milorad, Barhanj Branko

BP — TRANSPORT

Maslo Ivan, Reščič Boris

DELAMARIS

Rudl Zvezda, Hrvatini Aldo

GOSAD

Cvetko Igor, Prosnik Anton

PE JELKA VRHNIKA

Malavašič Janez

RIBA

Ferlaga Sandi, Stipančič Ivan

SOLINE

Frumen Franc

SUDEST

Jugovec Vlasta, Sila Zvonimir

ZAČIMBA

Majerič Ciril, Buršič Giuliano

VINAKOPER

Munda Jože, Valentinčič Leon

DSSS

Rusjan Jadran, Černe Jože

SO BILI IMENOVANI V PREDSEDSTVO OOKZ DO:

TOZD ARGO

Barhanj Branko

DELAMARIS

Rudl Zvezda

GOSAD

Prosnik Anton

RIBA

Stipančič Ivan

SOLINE

Frumen Franc

SUDEST

Jugovac Vlasta

ZAČIMBA

Majerič Ciril

B. P. — TRANSPORT

Reščič Boris

VINAKOPER

Munda Jože

DSSS

Černe Jože — predsednik

MED ČLANI KONFERENCE OOSZ DO »DROGA« PORTOROŽ

TOZD ARGO

Barhanj Branko, Sevnčnikar Ada

BP — TRANSPORT

Benič Ivo, Rebec Adolf

DELAMARIS

Lušina Danilo, Katonar Vesna,

Pušpan Elizabeta, Furlan

Stojan

GOSAD

Horvat Ivan, Logožar Ivan

PE JELKA VRHNIKA

Senjur Edvard, Malavašič Janez

RIBA

Mahne Emil, Sergij Neva

SOLINE

Lipovec Anton, Ujčič Zdravko

SUDEST

Repič Jurij, Dodič Rado

ZAČIMBA

Sušelj Ljubo, Debernardi

Romeo

VINAKOPER

Klenar Iztok

DSSS

Bratina Marija, Knep Brane

SO BILI IMENOVANI V PREDSEDSTVO OOSZ DO:

TOZD ARGO

Sevnčnikar Ada

BP — TRANSPORT

Benič Ivo

DELAMARIS

Lušina Danilo

GOSAD

Horvat Ivan

RIBA

Mahne Emil

SOLINE

Ujčič Zdravko, Rebol Giorgina

SUDEST

Repič Jurij

ZAČIMBA

Sušelj Ljubo

VINAKOPER

Klenar Iztok

DSSS

Knep Brane — predsednik

NI JU VEČ MED NAMI

MARJANA PRELAZA

Odšel je tako iznenada, da mu nismo utegnili podati roke v slovo. To so trenutki, ko se šele dobro zavemo, kaj nam je pomenil tovariš, ki je odšel iz naše srede. Presunjeni ugotovimo, da nikoli nismo našli časa in prilike, da bi mu povedali, kako nam je bil drag, pa čeprav niso vedno samo besede tiste, ki edine znajo izraziti, kaj človek čuti v srcu. Tolaži nas misel, da smo se s tovarišem Marjanom vsi dobro razumeli in da je torej moral vedeti, da smo ga cenili in imeli radi. Ta čustva nam je iskreno vračal — o tem je govoril njegov odnos do nas vseh: vedra beseda, če je bil kdo potr, vesel dovtip v družbi, vedno pripravljen pri-skočiti na pomoč — vse to pričča, da se je med nami dobro počutil. Vsak trenutek smo se lahko zanesli nanj, bodisi pri problemih, ki so nastajali pri delu bodisi pri drugih težavah. Ni znal odreči pomoči; še preveč se je razdajal in ni v zameno zahteval ničesar. Edino, kar je morda pričakoval od svoje oko-

lice je bil iskren odnos in upamo, da smo mu ga znali nuditi in s tem dovolj jasno pokazati, kako smo ga cenili — ne samo kot sodelavca ampak tudi kot dobrega človeka, ki je kljub številnim zaslugam ostal skromen.

Vsako jutro nam bo manjkala njegov vesel pozdrav. Manjkala nam bosta njegov nasvet in pomoč, manjkala nam bo prijatelj.

Če je že naneslo tako, da smo se morali prezgodaj posloviti, potem naj bolečino slovesa vsaj malo ublaži upanje, da bomo znali ceniti kar nam je nesebično nudil. Nadaljevali bomo njegovo delo v upanju, da bomo pri tem vredni njegovega spomina. V tem delu bosta dalje živela z nami on sam in topla misel nanj.

Sodelavci

DUILIA BERNETIČA

V naglici je odšel od nas in ni nam uspelo, da bi mu povedali, kako smo mu hvaležni za njegovo predanost delu in njegovo dolgoletno zvestobo DO DROGA TOZD »SOLINE« SECA.

Njegova delovna pot se je začela pri gradbenem podjetju Piran, Salvetti Piran, Edilit Izola, Komunalni Piran, Konstruktor Piran in od 1. 4. 1959 v piranskih »SOLINAH«. V dolgoletnem času zaposlitve v naši DO, je tov. Duilio opravljal dela in naloge zidarja v gradbeni skupini SOLINE, predelavec-zidar, vodja gradbene skupine.

Del njegovega življenja je vgrajen v obrambne zidove SOLINE, v ZAČIMBI, SUDESTU in Središču ob Dravi. Za njegovo požrtvovalno delo smo mu hvaležni. Z njegovim delom, bo živela misel nanj.

C. J.

Odnos do raziskovalnega dela

S tem prispevkom bi rada nekatere prisilila k marksistični kulturi mišljenja, ki je potrebno vsakomur, ki želi aktivno sodelovati v družbenem življenju. Raziskovalno delo oziroma odnos do znanosti bi morali uveljavljati kot pristop k reševanju družbenih problemov. Ker pa se v večini primerov vodilni sili takšno delo zdi nepotrebno, predrago, žal mnogi odpovedo. Tak odnos pa se pogosto maščuje ne le tistim, ki tako ravna, ampak celotni družbi. Izkušnje so pokazale, da ustvarjalno raziskovalno delo, pa naj je še tako drago, ni tako drago, kot pa je zaostanek ali napaka storjena zaradi podcenjevanja in zanemarjanja njegovega mesta in vloge v družbi. Ne trdim, da bi razvoj in znanost rešila vse naše težave in probleme, kajti to bi bilo malikovanje znanosti kot vsemogočne sile. Taka misel se lahko porodi samo v glavah tistih, ki bi radi vladali in tehnokratsko usmerjali življenje. Pred seboj bi morali imeti vedno navzočnost raziskovalnega dela v iskanju najboljših rešitev. Poudarek bi moral biti na znanosti kot subjektu združenega dela in na metodi pristopa

k problemom raziskovalnega dela, ne pa znanosti kot sili nad ljudmi. Da bi še bolj uveljavili raziskovalno delo oziroma uporabo njegovih rezultatov v OZD, ni lahko, ker razmere niso ugodne. Pri nas ljudje ne upravljajo s plodovi svojega dela in raziskovalno delo ni v njihovih rokah. Glede na to je malo odprtih realnih možnosti za njegovo svobodno, ustvarjalno vraščanje v delo in razvoj. K spreminjanju razmer bi morali veliko prispevati in aktivno delovati ne samo člani ZK ampak tudi komunisti. (Za E. Kardelj je dejal: »Imamo člani ZK in komuniste.«) Z priokusom grenkobe pa lahko zapišem, da je v naši DO zatajila marksistična kultura, ki naj bi se kazala predvsem v naši usposobljenosti boja za znanost oziroma stimuliranje in usmerjanje raziskovalnega dela. Ne učimo, se marksizma zato, da bi ga znali, ampak da bi mislili, t. j. revolucionarno-graditeljsko delovali.

V naši DO smo začeli razvijati raziskovalno delo, imamo razvite ekonomske in pravne službe, kar pomeni, da nismo v zadregi s

kadri, ki se poklicno ukvarjajo s praktičnimi in teoretičnimi problemi dela. Potreba in nuja pa je bolje organizirati in izkoristiti raziskovalno delo in znanje za reševanje konkretnih problemov in uveljavljanje odnosov, v katere vstopajo delovni ljudje z uveljavljanjem oblasti nad možnostmi uveljavljanja s sredstvi in rezultati dela.

Kar težko je verjeti, da smo si v DSSS privoščili razsipnost s časom raziskovalcev in se obnašali neracionalno, ker smo morali zagovarjati naše ocene in stališča o nesmotrni prostorski razporeditvi. Težko je oceniti škodo, ki s tem nastaja, ker je neprecenljiva. Verjetno bi na to lažje odgovorili tozdi, ki nas plačujejo. Sredstva pa prav gotovo niso namenjena za neracionalno obnašanje, trošenje silne energije, za to, da ugotovljamo kje bo kdo sedel. Saj ne gre, da bi podvomila v pravilnost kriterijev za dodeljevanje stolčkov, toda v izbiro in delitev so dovolj pogosto in ne tako glasno (na žalost) podvomili sami raziskovalci. Tem pa kaže verjeti in jim omogočiti, da bodo svoj čas posvetili raziskovanju, za kar so plačani.

Alenka Kubik, ing. geol.

PLANINSKO DRUŠTVO VABI!

Kakor v prejšnjih letih, tako tudi v letošnjem letu vabimo delavce DO DROGE, da se skupno s svojimi družinskimi člani in prijatelji včlanijo v Planinsko društvo in poravnajo članarino za leto 1988 do meseca maja 1988.

Član društva postane vsak, ki sprejme njegova pravila, dvigne planinsko legitimacijo in vplača letno članarino. Članstvo nudi določene ugodnosti, med katerimi je poleg organizacije izletov, tečajev, predavanj tudi 40 odstotni popust pri prenočevanju v planinskih domovih.

Prav bi bilo, da se vsi delavci, ki imajo namen in željo udeleževati se planinskih izletov (še posebno več dnevni) včlanijo v planinsko društvo zaradi cenejšje in lažje organizacije izleta.

Prijavite, oziroma včlanite se lahko vsak dan pri tov. Nini RAVBAR, DSSS DROGA PORTOROŽ, telefon 76-151, int. 284.

N. R.

PRIJETEN DOPUST LAHKO PREŽIVITE V KMEČKEM TURIZMU

STERN Franc in Pavla, JAMNICA 10, Prevalje 62391, sta naslovila na našo delovno organizacijo dopis, s katerim nas seznanjata s svojimi storitvami in jih obenem ponujata.

Cena polnega penziona v poletni sezoni din 1.800.—, za otroke pa velja 30 % popust.

Svoj prosti čas lahko preživite na kmetiji. Doma pridelano hrano, čist hribovski zrak, mir in obilo možnosti za rekreacijo in izlete, vse to nudi turistična kmetija ŠTERN s domačim imenom »KOROŠ«, 11 km oddaljena od PREVALJ, na nadmorski višini 750 m.

Poleg odlične hrane, dvo in tro-posteljnih sob (20–30 ljudi) z mrzlo in toplo vodo, ŠTERNOVI priporočajo:

- sprehode po bližnjih gozdovih in kmetijah
- nabiranje gob, borovnic, malin... za predelavo le-teh v marmelado, sokove ali vlaganje gob
- organizirane izlete (z vodičem) na bližnje planine: PECO (2126 m), RADUHA (2062), URŠLJA GORA (1669 m)
- rekreiranje na lastni trim stezi
- možnost masaže na domu
- možnost obiskovanja 20 km oddaljenega RTC IVARCKO JEZERO, kjer so igrišča za tenis, mini golf, košarko, odbojko in urejene plaže z otroškimi bazenom in igriščem
- možnost obiska 30 km oddaljenih avstrijskih jezer ali vožnja z najdaljšo sedežnico v Evropi na avstrijski strani PECE
- sprehod do 4 km oddaljene Strojne — najvišje slovenske vasi ali 6 km oddaljene turistične vasi SENJANEL.

ČE SE SE NISTE ODLOČILI, KJE BOSTE PREŽIVELI LETNE POČITNICE, JE TO MORDA PRILOŽNOST.

VSE INFORMACIJE na telefonu: 062/851-106, Franc ŠTERN, Jamnica 10, Prevalje.

Planinski izleti v letu 1988

Odbor planinske skupine DROGA PORTOROŽ je sprejel planinskih izletov, katere bi želel organizirati v letu 1988.

Pri sestavi plana je odbor racional na razumevanje TOZD in sicer, da bo le-te ob sprejemanju finančnega plana namenila del finančnih sredstev za organizacijo planinskih izletov.

V planu predvidena sredstva ne pokrivajo stroškov izleta, temveč omogočajo vsakemu delavcu, da se skupno s družinskimi člani udeleži, ob nižji ceni, organiziranih izletov.

To so:

21. in 22. maja 1988

GOLICA (pri Jesenicah)

11. in 12. junija 1988

NANOS — Abramovo zavetišče

16. julija 1988

SLIVNICA (pri Cerknici)

25. popoldne, 26., 27. in 28. avgusta 1988

Triglav (Vrata-Kredarica-Triglav-Dolič-Dolina Trente)

10. septembra 1988

SNEŽNIK s piknikom na Mašunu

Tistim, ki imajo namen udeležiti se pohoda na TRIGLAV svetujemo, da si prihranijo en (1) dan rednega letnega dopusta ter, da se udeležijo vsaj enega od pohodov, organiziranih do meseca avgusta. Pohoda na Triglav se bodo lahko udeležili tudi otroci stari nad 13 let starosti.

Na sestanku planinskega odbora je bil podan predlog, da se zaprosi IO sindikata posameznih TOZD za denarno pomoč za organizacijo in izpeljavo planinskih pohodov, saj so v DO DROGA nedvomno najbolj priljubljena oblika rekreacije in sprostitve.

OPISI PLANINSKIH POTI:

GOLICA — 1835 m

21. in 22. maja 1988

a) varianta: Od Jesenic je 5 km poti po cesti do PLANINE, nato se nadaljuje k Savskim jamam, kjer je nekdanj stal plavž in je še do leta 1907 obratoval železov rudnik, kmalu zatem pridemo do DOMA pod GOLICO 983 m. Okolica se odlikuje po macesnih in narcisah. Od doma do vrha pridemo po lepo zložni poti, kjer se nam odprejo lepi razgledi na Triglavsko pogorje, Julijce in Koroško.

b) varianta: Vas HRUŠICA leži ob južnem vходу 7877 m dolgega karavanškega železniškega predora (zgrajenega l. 1906), skozi katerega teče mednarodna železnica BELJAK—JESENICE—LJUBLJANA. Mimo svišli se vzbne po precej strmi poti na sedelce PREVOZ (spotoma opazimo skalnato iglo — ŠPIČASTO PEČ), nato prečkamo (v zimskem času sankiško progo) cesto, ki pripelje iz Jesenic in nadaljujemo do vasi PLAVŠKI ROVT 890 m in nato PLANINO.

NANOS — 1248 m

11. in 12. junija 1988

Iz Razdrtega naravnost navzgor po robu pridemo v dobri 1.30 uri do vrha. Po počitku se lahko odpravimo do razpadajoče cerkve sv. JEROMNA in nato po stezi mimo PODROŠKE bajte po po poti čez prostrane košenice in pašnike nanoškega RAVNIKA, polnega zanimive flore, tudi take, ki je nikjer drugje ne najdeš. Na južni strani se grezijo proti Razdrtem gole, pikro odsekane strmalni PLEŠE (1261 m), tako pridemo do najvišjega vrha nanoškega pogorja SUHI VRH 1313 m

in v dobrih 2 urah hoje pridemo do Furlanovega zavetišča pri ABRAMU 905 m, katerega upravlja PD Vipava in kjer lahko nočimo na seniku.

SLIVNICA — 1114 m

16. julija 1988

Osamljena gora 1114 m visoka, spada v območje slovenskega krasi, dolga je 7 km in široka do 3 km. Poleg bujne srednjeevropske flore rasto tukaj tudi zastopnice ilirske flore, zato je izlet na SLIVNICO v juliju še posebno mikaven. Ves hrib je povečini iz dolomita, le proti vrhu se pojavijo jurski apnenci. V njih je nastalo BREZNO čarovnic, o katerih pripoveduje že Valvazor v »SLAVI«, da so tja jez-dile čarovnice na metli. Na samem vrhu je krasen razgled na Cerkniško jezero in vse kraške planote.

Naselja so le na podnožju SLIVNICE: na južni strani CERKNICA, MARTINJAK, GRAHOVO in na severni edini večji kraj BEGUNJE. Na zahodnem hrbtu so združeni hlevi.

DOSTOP: iz Cerknice mimo tovarne BREST in ob menzi navkreber mimo vodnega bazena na stezo, ki pelje na greben in po njem prek Stražišča, mimo združnih hlevov na vrh (2 uri hoje). Zanimiv sestop bi bil z vrha proti vzhodu k lovski koči na GRAHOVO, kjer je lepa jasa in nato od tam v Grahovo ali BLOKE.

TRIGLAV — 2863 m

26., 27. in 28. avgusta 1988

Ko zapustimo MOJSTRANO, gremo mimo vrste razpadajočih betonskih opornikov vodovoda nekdanje cementarne. Pri drugem mostu za zadnjo domačijo pri ROSU prekažemo živahno tekočo BISTRICO in nadaljujemo do gostišča VRH klanca, od koder

(Nadaljevanje na 8. str.)

(Nadaljevanje s 7. str.)

je samo nekaj minut do enega najlepših slovenskih slapov, ki v mogočnem curku pada prek široke, od vode in ledenika izpodjedene stene v globino 52 m — PERIČNIK.

Kmalu nad Peričnikom se cesta vzpne v dolg strm klanec, dolina se razširi. Desno se pno nad njo robovi Dolkove špice (2583 m), SKRLATICE (2738 m), ROKAVOV (2646 m) in DOVŠKEGA KRIŽA (2531 m). Se bolj nas pritegne sam TRIGLAV, ki nam kakor gigant razkazuje veličastno severno steno. Tako pridemo do ALJAŽEVEGA DOMA 1015 m (10 km od MOJSTRANE), ki stoji na ledeniški groblji v koncu doline VRAT. Dom upravlja PD MOJSTRANA.

Od ALJAŽEVEGA doma nadaljujemo pot po dolini navzgor. Pri spomeniku se odcepi na levo TOMINSKOVA pot. Pot krene poševno čez prod v položen bukov gozdček, prečka zatem hudourniško grapo, nato pa se strmo vzpne skozi gozd in ruševje na izpostavljenih a zavarovane police z CMIROVEGA ostenja. Največ pazljivosti je treba pri prečkanju strmega snežnega žleba onkraj nekdanjega okna. Od tu je le še nekaj minut do dragocenega studenčka pod steno BEGUNJSKEGA VRHA, kjer je običajno počivališče. Od tu gre pot še nekaj časa močno navkreber do razpotja, kjer zavijemo levo in v 30 minutah pridemo do doma VALENTINA STANIČA 2332 m, od tu je do doma na KREDARICI približno 1 uro hoje čez RŽ, ki se precej enakomerno vzpenja prek nekaterih grbin in precej dolgega melišča.

VARIANTA: Od počivališča pri studenčku, kjer je razpotje, gremo lahko po desni čez škrapasti KOTEL proti TRIGLAVSKEMU DOMU. TRIGLAVSKI DOM 2515 m najvišje ležeča stavba v naših gorah. Dom upravlja PD Ljubljana-matica.

S Kredarice nas pot v 1 uri privede na TRIGLAV. Naša pot se s sedelca vzpne čez grušč in skale naravnost navzgor v smeri velike markacije. Tik pod Malim Triglavom se nam pridruži pot s PLANIKE. Spustimo se na ozek, hudo prepaden greben, od tam dalje nam prek nekaj nevarno zoženih mest pomaga dobro zasidrana jeklena vrva. Po strmem grebenskem razu se nato dvignemo do plošče Valentina Vodnika, ki se je l. 1795 povzpela na Mali Triglav in zložil znamenito odo »VRŠAC«. Malo višje gori nas opozarja puščica na Staničevo zavetišče, umetno izdelbeno votlino, kamor se planinec zateče pred neurjem.

Takoj nato stopimo na najvišji vrh Jugoslavije 2863 m.

Od tu se spustimo do TRŽAŠKE kočice na DOLIČU 2120 m, ki stoji na križišču poti TRIGLAV—DOLINA TRIGLAVSKIH JEZER in VELSKA DOLINA—TRENTA. Kočo upravlja PD GORJE.

Od tu se odpravimo po muljeteri, ki se sicer serpentinsko vleče v dolino Zadnjoco do LOGA, oziroma kočice ZLATOROG v TRENTI (4 ure hoje). SNEŽNIK — 1796 m 10. septembra 1988

Snežnik se mogočno vzdiguje iz svoje okolice Snežniške planote in je daleč vidna, lepo oblikovana gora. Povečini se sestoji iz krednega apnenca in dolomita.

Razni sledovi in morenski nazipi pričajo, da je bila okolica SNEŽNIKA v ledeni dobi pokrita z ledom. Danes so tukaj veliki gozdovi (smreka, jelka, bukev, le-

ska). Dostop ILIRSKA BISTRICA—SVIŠČAKI.

P. s.: Opisi so izpisani iz VODNIKA po Slovenski planinski poti.

Obalno planinsko društvo Koper

PROGRAM IZLETOV V LETU 1988

		vodja	prevozno sredstvo
24. april	SLIVNICA	GARZAROLLI	vlak
15. maj	KUCELJ—ČAVEN	FURLAN	avtobus
12. junij	RATITOVEC	KRŽIČ	avtobus
22.—24. julij	VISOKA REZIJANSKA POT (KANIN, ŽRD, REZIJA — omejeno štev (12) udeležencev	BLAŽINA	avto
12.—21. avgust	VISOKE TATRE, Češkoslovaška	BLAŽINA	avtobus
10.—11. september	SPIK, MALA MOJSTROVKA	ZUBIN	avtobus
2. oktober	X. spominski pohod na SLAVNIK	LOVREČIČ	avtobus
16. oktober	PLANIK	LENARČIČ	avtobus
18. december	X. zimski spominski pohod na JAVORNIK		

DRUGI TRADICIONALNI IZLETI:

1. maj	SOCERB (PD TOMOS)
22. maj	VREMŠČICA (OPD — MO)
22. julij	SNEŽNIK (PD »Snežnik« Ilirska Bistrica)
4. september	100 družin na NANOS (PD Postojna)
17. september	Spominski pohod na UČKO (PD »Kamenjak« Rijeka)

Natančna navodila za vsak izlet bodo objavljena sproti (Primorske novice, Delo). V društveni pisarni v Kopru, Čevljarska 1/II, dajemo vse potrebne informacije in sprejemamo prijave za izlete vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure ali po telefonu 21-237.

Komisija za izlete OPD Koper

BOLNIŠKI STALEŽ V DO DROGA V L. 1987

Analize bolniškega staleža za l. 1987 smo se lotili na nov način — izdelana je bila v AOP. Ker pa tam ne obdelujejo podatkov za vse TOZD Droge, niso mogli narediti izračuna bolniškega staleža za TOZD Gosad in TOZD Vinakoper.

V primerjavi z l. 1986 je bolniški stalež povsod upadel, razen v DSSS in TOK Agraria. Vendar pa je glede na republiško povprečje in povprečje v panogi še vedno zelo visok. Izstopajo trije TOZD: Delamaris, Začimba in Argo — ravno ti pa imajo tudi veliko delovnih invalidov, starejših delavcev in pretežno žensko delovno silo.

Primerjava med TOZD v obdobju 1979—1987 (štejemmo odsotnost zaradi bolezni, nesreč pri delu in izven dela ter nego družinskega člana — v delovnih dnevih):

	1979	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Začimba	10,3	12	12	12	10	10	12	10,1
Vinakoper						7	10	
Tok Agraria					8	7	8	8,4
Sudest	4,3	5	6	9		7	8	7,8
Soline	6,4	6	7	9	7	9	9	8,6
Riba	9,1	8	8	5,5	8	9	9	7,7
DSSS	4,6	6	6	6	4	4	5	6,7
Delamaris	10,4	11	10	11	11	13	15,5	13
Blagovni promet	5	3,5	5	5	4	4	4	4
Argo	11,8	10	9	9	10,5	10,5	15	11,8
DROGA	7,9	8,4	8,2	8,5	7,7	7,5	10	8,8

DE Kadrovanje in socialno delo
Neva Sinožič

MALI OGLASI

Zaradi odhoda na vodilno delovno mesto odstopim prvemu interesentu Razvilnik o medsebojnih delovnih razmerjih. Šifra »Skarje in platno«.

Dve starejši sodelavki takoj zamenjam za eno mlado in moderno. Šifra »Robinzon«.

Tovariša, ki si že cele mesece vsako jutro briše čevlje z mojim

suknjičem javno opominjam, naj s tem takoj preneha. Izvedel sem namreč, da ne bo postal moj šef. Šifra »Spregleдал«.

Na službenem potovanju se nam je izgubil šef. Ljubeznega najditelja prosimo, da ga obdrži proti visoki nagradi. Šifra »Samoupravljajci«.

Sonja Požar

Oj meščani čujte vsi kaj na vasi se godi, kmetič jamra mleka ne bo krava zamuka mleka bo.

Krava je po cesti špincirala na ves glas je mukala, mleka vam ne dala bom mu—mu—mu—.

Cena mleka nizka je brez denarja več ne gre, kmetje revni so vsi krave več v štalci ni.

Naša vlada krave stiska zato se mleka ne dobi, putra, sira parmezana se od krave ne dobi.

Kmetič jamra, prazna štalca žejni mleka bomo vsi, lepi časi so minili od mleka zredili smo se vsi.

Meni krava bolj se smili ker življenja zanje ni, proja, ječmen dober bo a kava brez mleka črna bo.

Sedaj ko mleko se draži kmetič srečen se veseli, krave iz štalce ne bo vzel saj je mleko s ceno radensko prehitel.

Jereb Feliks

KOLEDOVANJE

Prišli smo koledovat vino, jajca k vam nabrat, saj vemo da boste dali polko vam bomo igrali.

Mi smo vaši stalni gosti vsako leto pridemo, vam želimo polno sreče in se zopet vidimo.

Letos je pridelek dober fižola manjkalo ne bo, zelja bo na pretek saj zelje dela dober tek.

Nam pa vino se prileže z vinom nam vsak postreže, en liter ali dva kolednikom korajžo da.

Letos bera dobra je od pršuta pa do krače, od repa in klobase ker je bilo veliko prase.

Mi pršuta nimamo denarja vam ponujamo, dali bomo flaško vina da ne bo vam huda zima.

Preč leti dali ste nam jajca nosač jih nosil in razbil, ker pod gasom se je vozil nam je jaca vse zdrobil.

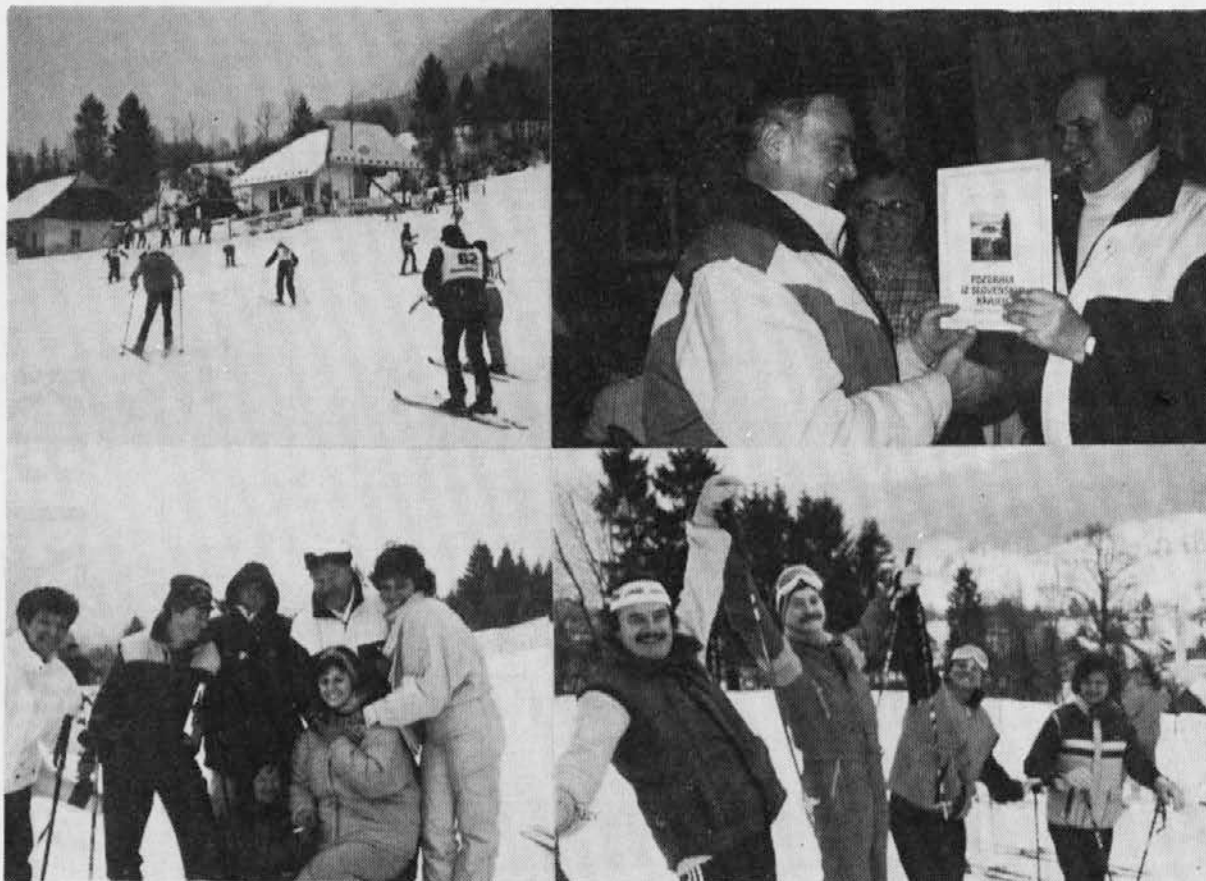
Letos mi smo brez nosača vsakdo bero nosi sam, nič se nam ni treba bati za bero nosit imamo dober plan.

Bliža se nam februar konec pusta in maškarad, nehali bomo bero brat na kraju tudi koledovat.

Jereb Feliks

ZIMSKE IGRE — SREČANJE S KOLINSKO, PODRAVKO IN PREDSTAVNIKI VP BRNIK

Letošnje zbiranje prijav za zimske športne igre v Mojstrani je bilo dokaj neprijetno, saj je bilo pogojeno z določenim številom udeležencev; postavljanje kriterijev je bilo neljubo, saj smo vsa leta pred tem delavce nagovarjali ter jih spodbujali k udeležbi na igrah. Upam si trditi, da nam je v treh letih uspelo pridobiti številne ljubitelje »snežnih radosti«. Vse začnimo pa smo morali v letošnjem letu odkloniti, kar je povzročilo nemalo hude krvi, toda sredstva namenjena športu in rekreaciji v DO, niso dovoljevala niti najmanjših stroškov. To pomeni, da bi morali letošnjo zimsko sezono preživeti brez iger, v kolikor ne bi bila za organizacijo ZI '88 zadolžena HP KOLINSKA.

Na dan tekmovanja, 27. 2. 1988, smo se ob 4. uri, dobre volje, odpravili na pot, da bi pravočasno prišli do Mojstrane, kjer nas je pričakoval organizator. V Postojni se je pokvaril avtobus in nadaljevali smo morali, po dveurnem čakanju, z avtobusom DO Avtopromet iz Nove Gorice. V Mojstrano smo prispeli še pravočasno, da smo zaužili okusno enolončnico ter si ogledali prog. S tekmovanjem smo pričeli ob napovedani uri. Tako kot tekmovalci je vzdržala tudi prog, čeprav jo je prevozilo več kot sto tekmovalcev. Pri družabnih igrah očitno nihče ni poznal pravil. Tekmovalci so tekmovali po lastni presoji in bili prepričani v najboljši rezultat.

Med udeleženci tokrat ni bilo pravega vzdušja. V večji meri smo k temu pripomogli DROGOVCI kajti, ko smo izvedeli, da nam organizator iger ni prikrbel prenočišč, nas je zapustilo še tisto dobro razpoloženje, ki smo ga ohranili iz Postojne dalje. Polastili sta se nas nejevolja in negotovost, ki sta nekoliko popustili šele zvečer ob glasbi. Nekateri smo se naplesali, navezali prijateljske stike s predstavniki vojske ter DO Podravka, večina pa je večer preživela »brundajoče«.

V tretje gre rado; tretje razočaranje smo DROGOVCI doživeli v zgodnjih jutranjih urah. Kljub naši želji, da se še nekajkrat zavrtimo, so člani glasbene skupine pospravili glasbila. Rečeno nam je bilo, da je dogovor tak, da z odhodom organizatorja odide tudi glasba.

Kaj nam je drugo preostalo; odpravili smo se domov še slabše volje z »glasno« zahtevo udeležencev, (pa ne le-teh, tudi drugih športnikov v DROGI) da mora DROGA v bodoče organizirati svoje športne igre.

Nina Ravbar

Letne igre delavcev DO Droge — da ali ne?

Veliko delavcev rekreativcev se in me sprašuje ali bodo v letošnjem letu letne igre DROGE. V planu športno-rekreativnega področja so predvidene in finančno ovrednotene, vprašanje pa je, ali bo možno zagotoviti za to potrebna finančna sredstva. To so sredstva, ki jih tozdi po ZR — namenijo za športno-rekreativne dejavnosti v DROGI.

Naj mimogrede omenim in se zahvalim IOS TOZD ZACIMBA, SOLINE in DSSS za nakazana sredstva na podlagi prošnje za finančno pomoč, katero sem naslovila sicer vsem TOZD v DO, vendar so nanjo reagirali le omenjeni IOS. Tako smo za leto 1988 zbrali iz sindikalnih sredstev 200.000.— din in bomo ta sredstva namenili za planinsko dejavnost v DO, regresirali pa stroške pohoda le udeležencem, katerih TOZD so se odzvali naši prošnji.

Zavedamo se, da bodo finančna sredstva, namenjena športni dejavnosti skromna, zato smo zaprosili Občinski sindikat Piran za finančno pomoč. Sredstva, ki jih bomo na ta način pridobili bomo namenili športnim aktivnostim.

Nina Ravbar

Pojasnilo udeležencem zimskih iger v Mojstrani

Posamezni udeleženec je vplačal 100.000 din (prispevek za nočitev in prevoz), tako smo zbrali 690.000 din, od tega smo poravnali stroške prevoza 583.000 din, razliko pa porabili za regresiranje izleta na ZELENIČO, kate-rega so se polnoštevilno udeležili delavci DROGE s svojimi otroci dne 20. 3. 1988. Izlet je nadvse uspel, udeleženci so bili zadovoljni, saj smo imeli lepo vreme in ugodno smuko.

VIKENDE V MESECU MAJU IN JUNIJU LAHKO PREŽIVITE V BIVALNIH PRIKOLICAH DROGE PORTOROŽ, V AVTOKAMPU FUNTANA VRSAR.

PRIJAVE SPREJEMA REFERENT ZA ŠPORT, REKREACIJO IN POČITNIKOVANJE: NINA RAVBAR, TEL.: 76-151 DSSS DROGA Portorož, Senčna pot 2.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega sina

ŠTEBLJAJ ANDREJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem za sočustvanje, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Štebljaj Magda

N. R.

Planica ne! Kaj pa pohod ob žici okupirane Ljubljane?

Po uspelem smučarskem izletu na Zelenici smo bili prepričani, da je zanimanja za ogled skokov v Planici dovolj, toda žal, ni bilo tako. Do roka se je prijavilo le 7 interesentov, na dan pred predvidenim odhodom se je oglasilo še nekaj interesentov, toda še vedno premalo, pa tudi prepozno, da bi izlet lahko izpeljali.

Verjetno je danes marsikomu žal, da se je raje odločil za ogled skokov sede pred televizorjem, kakor pa v živo, ob čudovito lepem vremenu in enkratnem vzdušju. Morda bomo ob naslednjih športnih prireditvah drugače razmišljali?

In tu je prva priložnost: POHOD OB ŽICI OKUPIRANE Ljubljane dne 7. maja 1988.

Pozivam predvsem mladinske aktiviste v DO DROGA, da zberejo prijave za udeležbo na pohodu (do 28. 4. 1988) ter le-te posredujejo referencki za šport, rekreacijo in počitnikovanje, DSSS DO DROGA PORTOROŽ, Senčna pot 2, tel. 76-151. Udeležnina znaša 2.000.— din, in jo lahko za posameznega udeleženca vplača Izvršilni odbor sindikata ali iz sredstev ZSMS. V A B L J E N I !

RSD HP KOLINSKA vabi delavce, da se vključijo v praznovanje

80-letnice obstoja tovarne s športno-rekreativno dejavnostjo, katera se bo odvijala skozi celo leto.

Prav tako srečanje je bilo predvideno, pa žal z naše strani ni bilo dovolj interesov, na PLANICI dne 26. 3. 1988.

Naslednja skupna akcija naj bi bila 7. 5. 1988 — pohod ob žici okupirane Ljubljane, ko bi se združili na pohodu po najlepši 20 KM dolgi trasi skozi Golovec.

V mesecu septembru pa bi se udeležili v Ljubljani športnih tekmovanj v nekaterih športnih disciplinah ter prisostvovali zaključnemu delu praznovanja visoke obletnice KOLINSKE.

